

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – oktobar/listopad 2022. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	6
<i>Kretanje industrijske proizvodnje.....</i>	6
<i>Maloprodaja.....</i>	7
<i>Građevinarstvo.....</i>	8
<i>Tržište rada.....</i>	10
2. Javne finansije.....	12
<i>Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini.....</i>	13
<i>Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda .....</i>	14
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	15
<i>Cijene.....</i>	15
<i>Monetarni sektor.....</i>	16
<i>Bankarski sektor.....</i>	17
<i>Berze u Bosni i Hercegovini.....</i>	20
4. Vanjski sektor.....	22
<i>Vanjskotrgovinska robna razmjena.....</i>	23
5. Strana direktna ulaganja.....	25

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu Bosne i Hercegovine. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju Bosne i Hercegovine.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u Bosni i Hercegovini za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima Bosne i Hercegovine koje publikuje Direkcija, kvartalno - četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu Bosne i Hercegovine.

* * *

Raspoloživi statistički podaci nacionalnih računa za P1 2022. godine i kratkoročni statistički pokazatelji za period januar-oktobar 2022. godine ukazuju na to da je trend rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine nastavljen. Tako je Bosna i Hercegovina prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ostvarila realni ekonomski rast od oko 6% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ova relativno visoka stopa ekonomskog rasta predstavlja nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti iz prethodne godine (P1 2021/ P1 2020 3,8%) i posljedica je jačanja kako domaće, tako i izvozne tražnje. Unatoč mnogim izazovima kao što su ukrajinska kriza i pojačani inflatorni pritisci, u zemljama EU 27 u periodu januar-septembar 2022. godine zabilježen je relativno snažan ekonomski rast od oko 4% u odnosu na isti period prethodne godine.² Ovaj rast ekonomske aktivnosti u zemljama EU nesumnjivo je imao pozitivan utjecaj na ekonomska kretanja kako u regionu tako i u Bosni i Hercegovini u prvoj polovini 2022. godine.³ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u P1 2022. godine u Bosni i Hercegovini od oko 6% može se zaključiti da je finalna potrošnja predstavljala ključno uporište ekonomskog rasta u zemlji. Naime, u prvom polugodištu 2022. godine došlo je do povećanja finalne potrošnje od 3,1% (privatna potrošnja 3,5%, javna potrošnja 1,6%), tako da je ukupan doprinos ekonomskom rastu iznosio oko 3 p.p, što predstavlja polovinu ostvarenog ekonomskog rasta od 6%. Povećanje broja zaposlenih od oko 2%, dvocifren rast novčanih priliva iz inostranstva uz kreditni rast sektora stanovništva od oko 5% uprkos jačanju inflatornih pritisaka omogućili su ovaj rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja čini 75% BDP-a, može se zaključiti da je rast privatne potrošnje od preko

---

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K2 2022. godine“, 06.10.2022. godine.

² Eurostat, Euroindicators, „Preliminary flash estimate for the third quarter of 2022“, 52/2022 - 15 Novembar 2022

³ EU Candidate Countries & Potential Candidates Quarterly, (CCEQ), 2nd Quarter 2022.

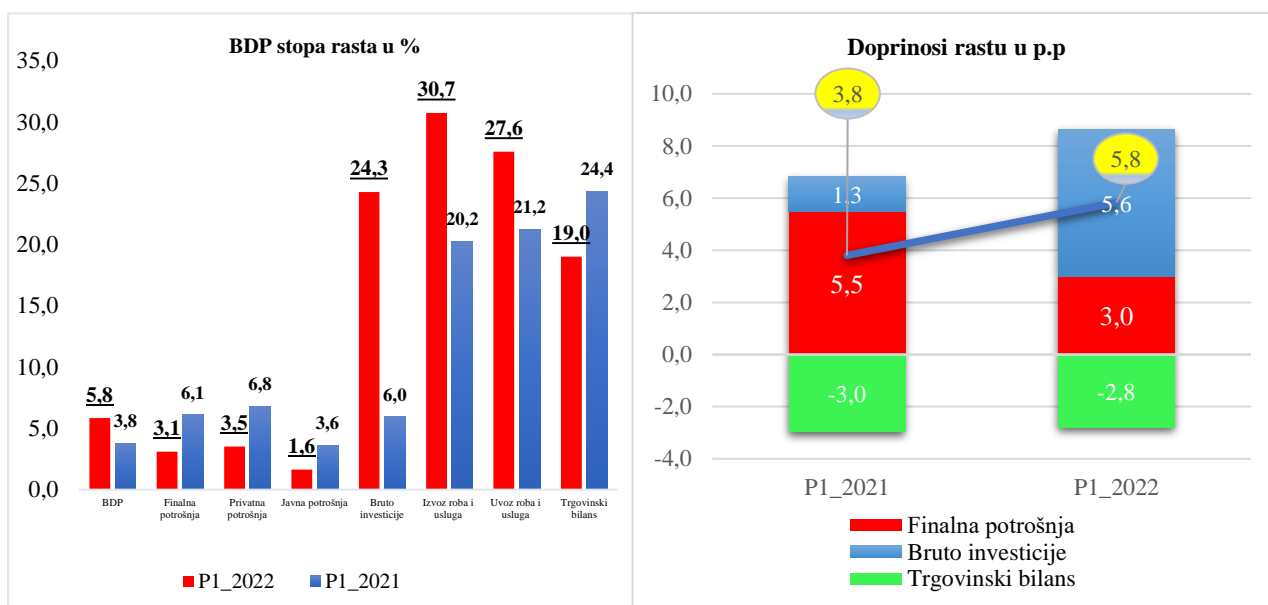
3% bio najzaslužniji za ostvareni ekonomski rast u prvoj polovini 2022. godine. Određeni kratkoročni statistički pokazatelji kao što su porast prometa u maloprodaji od oko 15%, rast robnog uvoza od skoro 40%, kao i povećanje prihoda od PDV-a od oko 16% na implicitan način potvrđuju rast privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, obzirom na povećanje javnih rashoda usljed preduzetih mjera u borbi protiv inflacije i izborne godine javna potrošnja je očekivano porasla za 1,6% u odnosu na isti period prethodne godine uz doprinos ekonomskom rastu od 0,3 p.p. Međutim, ono što je obolježilo ekonomska kretanja u prvoj polovini 2022. godine kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu je pojačani inflatorni pritisci. Naime, post-pandemijski ekonomski oporavak, pokidani lanci snadbijevanja i u konačnici kriza u Ukrajini doveli su naglog skoka svjetskih cijena prije svega energenata i hrane, što se odrazilo na cijene ostalih roba i usluga u svijetu. Tako je rast svjetskih cijena u prvoj polovini 2022. godine prema podacima IMF-a iznosio skoro 50%, pri čemu su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru kategorija energenti 97% (sirova nafta 66,5%, prirodni gas 213%) i hrane 20,5%. Ova globalna cjenovna kretanja rezultirala su naglim povećanjem cijena roba i usluga u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.⁴Tako je u Bosni i Hercegovini u periodu januar-oktobar 2022. godine registriran rast indeksa potrošačkih cijena CPI od 13,7% u odnosu na isti period prethodne godine. U slučaju nastavka trenda rasta kako svjetskih tako i potrošačkih cijena što je vrlo izvjesno, to bi se moglo vrlo negativno odraziti i na ekonomski rast. U skladu s tim, relevantne međunarodne institucije koje se bave projekcijama ekonomskog rasta značajno su revidirale projekcije ekonomskog rasta za 2022. godinu. Pored povećanja potrošnje, prema podacima statistike nacionalnih računa BHAS-a za P1 2022 godine u Bosni i Hercegovini je registriran relativno snažan rast bruto investicija od skoro 25% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos istih u ekonomskom rastu iznosio preko 5 p.p. Međutim, prilikom interpretacije ovog relativno snažnog rasta investicija u prvoj polovini 2022. godine potrebno je imati u vidu da se u okviru kategorije nalaze i zalihe koje su vrlo vjerovatno imale utjecaj na rast investicija u ovom periodu. Pored kategorije zaliha, ova relativno visoka stopa rasta investicije nesumnjivo je posljedica i niske osnovice iz istog period prethodne godine, obzirom da oporavak investicionih ulaganja napreduje dosta sporije u odnosu na ostale komponente u strukturi BDP-a. Naime, iako podaci iz nacionalnih računa ukazuju na dvocifren rast investicija određeni kratkoročni pokazatelji kao što je stagnacija građevinskih radova sa registriranom stopom rasta od -0,8%, kao i porast kredita nefinansijskim preduzećima od oko 5% to ne potvrđuju. Istovremeno jačanje kako izvozne tako i domaće tražnje uz značajan rast svjetski cijena rezultirao je snažnim rastom ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2022. godine ukupna vanjskotrgovinska razmjena (robe +usluge) uvećana je za oko 30%, što je posljedica istovremenog rasta izvoza i uvoz. Međutim, prilično ujednačene stope rasta uvoza 27,3% i izvoza 30,3%⁵ rezultirali su povećanjem vanjskotrgovinskog deficita od skoro 20% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu bio negativan i iznosio je 2,8 p.p. Detaljniji pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine po komponentama rasta prikazan je na grafikonu ispod.

---

⁴ <https://data.imf.org/?sk=471DDDF8-D8A7-499A-81BA-5B332C01F8B9&sId=1547558078595>

⁵ Prikazane stope rasta izvoza i uvoza predstavljaju ukupne kategorije (robe + usluge) i realna povećanja po ovim kategorijama, a podaci su preuzeti iz saopštenja statistike nacionalnih računa za BHAS-a K2 2022. godine.

Grafikon 1: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2022. godine (stope rasta u % i doprinosi rastu u p.p)

Izvor: BHAS

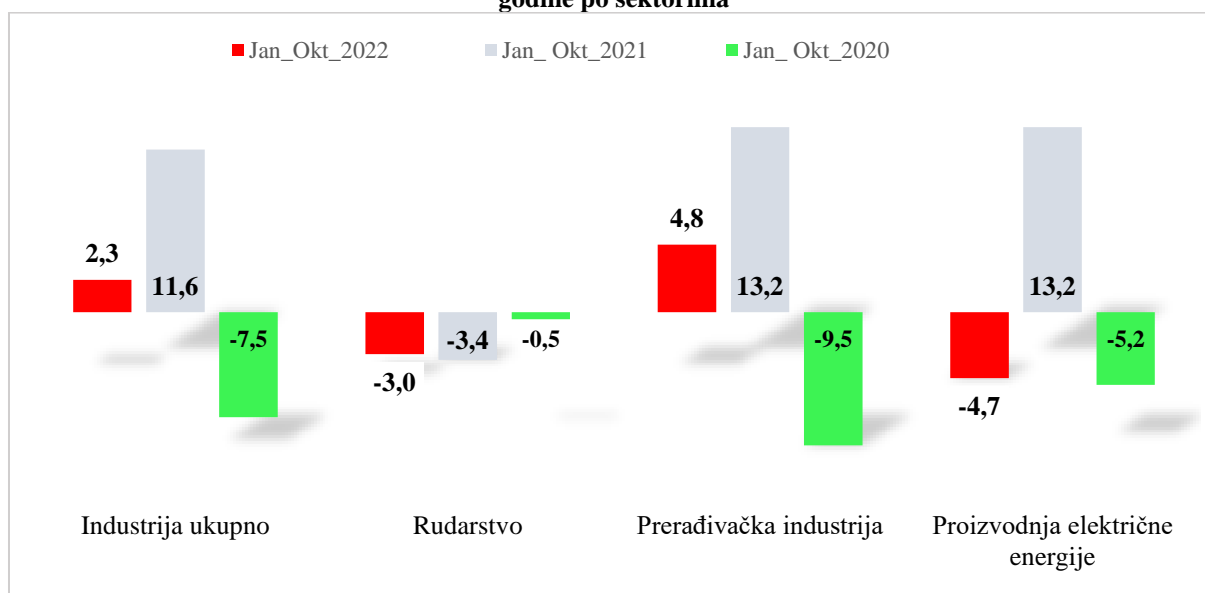
S druge strane, kada je u pitanju kretanje ekonomskog rasta u K3 2022. godine vrijedi istaći da je usljed pojačanih inflatornih pritisaka i ukrajinske krize došlo do usporavanja globalnog ekonomskog rasta u odnosu na prvo polugodište. Naime, prema posljednjim raspoživim podacima Eurostat-a za K3 stopa ekonomskog rasta je iznosila 2,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Ova ekonomska kretanja u vanjskom okruženju i visok stepen inflacije imat će negativne implikacije na privrednu aktivnost u Bosni i Hercegovini i najvjerojatnije dovesti do usporavanja ekonomskog rasta. U nedostatku zvaničnih statističkih podataka (statistika nacionalnih računa) a na bazi kratkoročnih pokazatelja može se zaključiti da je trend usporavnja privredne aktivnosti već prisutan i u Bosni i Hercegovini. Tako većina kratkoročnih indikatora ekonomske aktivnosti (industrijska proizvodnja, vanjskotrgovinska robna razmjena, maloprodaja, poreski prihodi) bilježi usporavanja u odnosu na prvo polugodište. S druge strane, trend rasta cijena kako u svijetu tako i u Bosni i Hercegovini je nastavljen, pa je tako prema podacima za period januar-oktobar 2022. godine rast indeksa potrošačkih cijena iznosio 13,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovakav trend kretanja kratkoročnih ekonomskih pokazatelja praćen rastom cijena nesumnjivo će usporiti ekonomski rast u Bosni i Hercegovini do kraja godine.

1. Realni sektor

Kretanje industrijske proizvodnje

Trenutno raspoloživi statistički podaci (međunarodni i domaći) za 2022. godine ukazuju na to da je trend rasta privredne aktivnosti nastavljen, ali nešto nižim intezitetom u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema podacima Eurostata za P1 2022. godine u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od oko 5% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je ekonomski rasta u K3 iznosio je oko 2,5%.⁶ Čini se da je sličan trend kretanja privredne aktivnosti primjetan i u Bosni i Hercegovini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-oktobar 2022. godine u Bosni i Hercegovini je registriran rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 2,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima, registrirane stope fizičkog obima industrijske proizvodnje su iznosile K1 3,9%, K2 5,3% i K3 -0,3%. Ove stope rasta ukazuju da je u posljednjih nekoliko mjeseci došlo do određenog slabljenja proizvodnje u Bosni i Hercegovini u odnosu na početak godine. Tako je u oktobru 2022. godine zabilježen negativan rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ovakav trend kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na implicitan način ukazuje da ekonomska aktivnost usporava u odnosu na početak godine. Ako se detaljnije posmatra struktura fizičkog obima proizvodnje može se zaključiti da je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu januar-oktobar 2022. godine ostvaren isključivo zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od oko 5%. S druge strane, u okviru sektora rudarstvo zabilježeno je smanjenje od 3%, dok je proizvodnja električne energije smanjena za 4,7% u odnosu na isti period prethodne godine.⁷ Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za period januar-oktobar 2022. godine po sektorima prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 2: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u periodu januar-oktobar 2022. godine po sektorima

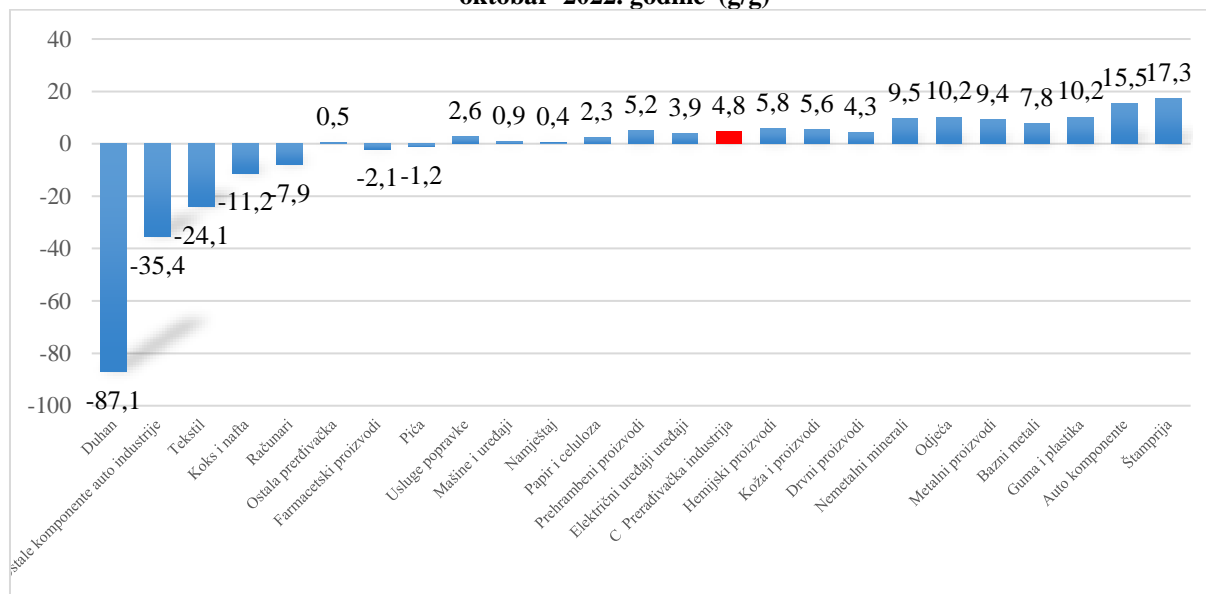
Izvor: BHAS

⁶ Eurostat, Euroindicators, „Industrial Production“, 43/2022, 20 May 2022.

⁷ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za oktobar 2022. godine-prethodni podaci“, 25.11.2022. godine.

Trend kretanja u proizvodnim procesima u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini u velikoj mjeri je determinisana kretanjem izvozne tražnje odnosno privredne aktivnosti u glavnim trgovinskim partnerima zemalja EU. U skladu s tim, prilično snažan ekonomski rast u zemljama EU od oko 4% rezultirao je povećanjem fizičkog obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od oko 5,0% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po granama najznačajniji rast proizvodnje je ostvaren u okviru tradicionalno izvoznih grana koje svoje proizvode plasiraju na tržišta zemalja EU. Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u periodu januar-oktobar 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 3: Stope rasta proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u periodu januar-oktobar 2022. godine (g/g)

Izvor: BHAS

Maloprodaja

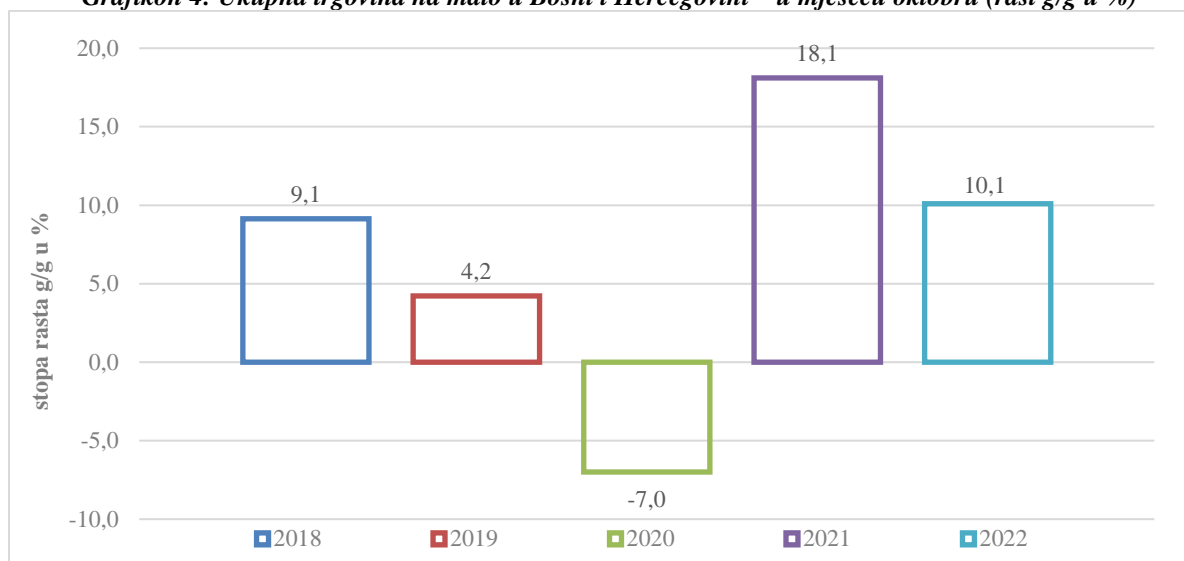
Rast ukupne trgovine u periodu januar-oktobar 2022. godine iznosio je 13,4% g/g. Povećan promet u navedenom razdoblju, usljed nastavka jačanja tražnje, podjednako se mogao osjetiti kod trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicima (u daljem tekstu s.p.) gdje je ostvaren rast prometa od 13,6% g/g te kod prometa u trgovini na malo osim trgovine motornim gorivima u s.p. za 13,3% g/g. Može se pretpostaviti da se povećan promet u navedenom razdoblju (usljed značajnijeg rasta nabavnih, proizvodnih i transportnih cijena) odrazio i na porast nivoa cijena u maloprodaji te samim time i na podatke o ukupnom prometu u maloprodaji.

Prema zvaničnim podacima BHAS-a ukupna trgovina na malo u mjesecu oktobru 2022. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, zabilježila je realni rast prometa od 10,1%⁸.

Glavni nosilac rasta ukupne trgovine u oktobru 2022. godine je realno povećanje prometa trgovine na malo, osim trgovine motornim gorivima u s.p. gdje je zabilježen rast prometa za 11,2% g/g dok je kod trgovine motornim gorivima na malo u s.p. rast istovremeno iznosio 5,8% g/g.

⁸ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, oktobar 2022.

Grafikon 4: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u mjesecu oktobru (rast g/g u %)⁹

Izvor: BHAS

U mjesecu oktobru 2022. godine kod trgovine na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecializiranim prodavnicama (u daljem tekstu n.p.) je također zabilježen rast od 5,1%. U trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. četvrti mjesec zaredom je zabilježena negativna stopa rasta (juli 5,9%, august 3,7%, septembar 6%, oktobar 2,8%).

Višemjesečni rast svih kategorija u okviru trgovine na malo neprehrambenim proizvodima je nastavljen, pa je tako najviši rast zabilježen kod trgovine na malo informacijsko komunikacijskom opremom gdje je promet veći za 45% g/g. Dalje slijede, trgovina na malo ostalom robom koja je u posmatranom mjesecu viša za 25,9% g/g te trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju koja je porasla za 13% g/g. Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo je porasla za 1,5% dok je istovremeno trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica zabilježila pad prometa od 7,2%. Kod trgovine ostalom robom u s.p. najveći porast prometa, u mjesecu oktobru 2022. godine, od 34,5% g/g zabilježen je kod trgovine na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože. Zatim slijede trgovina na malo sportskom opremom, igrama i igračkama sa rastom od 16,4% te promet u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima gdje je ostvareni rast iznosio 11%. Porast prometa je također zabilježen i kod trgovine na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo sa stopom rasta od 6% dok je u trgovini na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima promet porastao za 3,2% g/g.

Građevinarstvo

Zvanični podaci BHAS-a za period K1-K3 2022. godine ukazuju na pad ukupnih građevinskih radova od 0,8% g/g¹⁰ (u K1 rast od 1,3%, dok je u K2 i K3 zabilježena negativna stopa rasta od 1,7% odnosno 1,8%). Do pada ukupnih građevinskih radova prevashodno je došlo zahvaljujući smanjenju radova u visokogradnji za 5% dok su istovremeno radovi u niskogradnji porasli za 2,9 g/g. Prema zvaničnim podacima BHAS-a za sektor građevinarstva u Bosni i Hercegovini za K3 2022. godine došlo je do smanjenje ukupnih građevinskih radova za 1,8%, u odnosu na isti period prethodne godine. U sektoru visokogradnje zabilježeno je smanjenje građevinskih

⁹ Promet trgovine na malo, realna - kalendarski prilagođena serija, 2006-2022, u milionima KM

¹⁰ Izvor podataka: BHAS, Indeksi proizvodnje u građevinarstvu u Bosni i Hercegovini, novembar 2022.

radova za 4,6% g/g dok je istovremeno u sektoru niskogradnje zabilježen simboličan rast radova od 0,5% g/g.

Grafikon 5: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u K3 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u K3 2022. godine¹¹ je opao u odnosu isti period prethodne godine tj. niži je za 2,9%. Porast izdatih dozvola za građenje u K3 2022. godine je registrovan u oblasti niskogradnje gdje je stope rasta iznosila 18,8% g/g. Odobrenja za građenje objekata, u sektoru visokogradnje, su u posmatranom kvartalu zabilježila negativnu stopu rasta od 7,9% g/g (odobrenja za stambene zgrade su niža za 1,9% dok su odobrenja za nestambene zgrade niže za 20,5%).

Tržište rada

Podaci o broju zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za oktobar 2022. godine nisu objavljeni od strane BHAS-a u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na septembar 2022. godine odnosno period I-IX 2022. godine.

Na osnovu raspoloživih podataka (tabela ispod) ukupna radna snaga u Bosni i Hercegovini u septembru 2022. godine iznosila je oko 1,2 miliona i manja je za 1,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Broj zaposlnih lica u Bosni i Hercegovini u septembru 2022. godine iznosio je 842,1¹² hiljada. U odnosu na septembar 2021. godine broj zaposlenih je veći za 1,3%. U prosjeku perioda I-IX 2022. godine rast broja zaposlenih bio je 1,9% g/g što se može vidjeti u tabeli ispod.

Prema područjima djelatnosti u periodu I-IX 2022. godine najznačajniji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih bio je u područjima koja ujedno zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini (trgovina i prerađivačka industrija). Pored ovih djelatnosti ističe se rast broja djelatnosti u oblasti informacija i komunikacija, hotelijerstva i ugostiteljstva, kao i djelatnosti socijalne i zdravstvene zaštite.

Uz rast obima proizvodnje u djelatnosti prerađivačke industrije broj zaposlenih lica je uvećan u posmatranom periodu za 2,6% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica oko 0,5

¹¹ BHAS, Izdata odobrenja za građenje u Bosni i Hercegovini, oktobar 2022. godine

¹² Privremeni podatak, izvor BHAS.

p.p. Bitno je napomenuti da ova djelatnost zapošljava oko 20% od ukupnog broja zaposlenih. Uz ovu djelatnost značajan rast broja zaposlenih lica bio je i u djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (3% g/g, uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,5 p.p.).¹³ Ova djelatnost zapošljava oko 18% od ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini. Pored pomenutih oblasti značajan rast broja zaposlenih lica bio je u djelatnosti informacija i komunikacija (9,1% g/g, uz doprinos rastu 0,3 p.p.). U djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite broj zaposlenih je uvećan za 2,7% a u djelatnosti pružanja smještaja¹⁴, te pripreme i usluživanja hrane 3,6% uz ujednačen doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica od 0,2 p.p. Sve ostale djelatnosti su imale manji doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini.

Podatak o broju registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini za oktobar 2022. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije, pa se podaci u tekstu odnose na septembar 2022. godine. Uz rast broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini evidentirano je smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica. U Bosni i Hercegovini broj registrovanih nezaposlenih lica u septembru 2022. godine je manji za 7,2% u odnosu na septembar 2021. godine i iznosio je oko 356,5 hiljada. Na osnovu raspoloživih podataka u tabeli ispod stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u septembru 2022. godine je iznosila 29,7%.

Tabela 1: Broj zaposlenih lica i registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini

Mjesec	Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)	Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini	Stopa rasta g/g (u odnosu na isti period prethodne godine)
I-XII 2021	821.887	1,1%	394.402	-5,0%
I-2022	831.295	2,5%	377.126	-9,1%
II-2022	832.018	2,7%	375.689	-8,5%
III-2022	833.923	2,6%	371.982	-8,5%
I-III 2022	832.412	2,6%	374.932	-8,7%
IV-2022	835.743	1,9%	365.878	-9,0%
V-2022	837.337	1,9%	360.511	-9,0%
VI-2022	839.531	1,6%	359.607	-8,7%
I-VI 2022	834.974	2,2%	368.466	-8,8%
VII-2022	837.244	1,5%	361.774	-8,5%
VIII-2022	834.398	1,3%	360.434	-8,2%
IX-2022	842.124	1,3%	356.531	-7,2%
I-IX 2022	835.957	1,9%	365.504	-8,5%

Izvor: BHAS, Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini

Podatak o prosječnoj neto plati za oktobar 2022. godine nije objavljen u periodu izrade Informacije pa se podaci odnose na septembar 2022. godine odnosno period I-IX 2022. godine.

Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u septembru 2022. godine iznosila je 1.154 KM i nominalno je veća za 14,7% u odnosu na septembar 2021. godine. U periodu I-IX 2022. godine prosječna neto plata nominalno je uvećana za 11,7% g/g i iznosila je 1.105 KM. Iako je

¹³ Ukupan promet distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini, kalendarski prilagođen, u K3 2022. godine ostvario je rast u iznosu od 20,9% u odnosu na isti period prethodne godine (u K1 rast je iznosio 27,4% a u K2 26,6%). Distributivna trgovina uključuje sve oblike trgovinskih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču na domaćem tržištu. Ona obuhvata: trgovinu na veliko za vlastiti račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla, te trgovinu predmetima za ličnu upotrebu ili upotrebu u domaćinstvu. Izvor: BHAS, Poslovne statistike, indeksi prometa distributivne trgovine u Bosni i Hercegovini.

¹⁴ U periodu januar – septembar 2022. turisti su ostvarili 1.121.267 posjeta, što je više za 54,9% i 2.496.223 noćenja, što je više za 44,1% u odnosu na isti period 2021. godine. Izvor: Poslovne statistike, turizam, kumulativ.

prosječna neto plata u nominalnom smislu imala dvocifrenu stopu rasta, realni rast je bio negativan (-1,4%) zbog visoke inflacije u Bosni i Hercegovini u posmatranom periodu.

U periodu I-IX 2022/I-IX 2021 najmanja prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (724 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.671 KM). Prosječna neto plata je nominalno uvećana u svim područjima djelatnosti u posmatranom periodu. Najveća nominalna stopa rasta neto plate u periodu I-IX 2022/I-IX 2021 bila je u području administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (27,9%), poslovanja nekretninama (22,1%), djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (21,9% g/g), te umjetnosti, zabave i rekreacije (19% g/g). U djelatnostima koje zapošljavaju najviše lica u Bosni i Hercegovini (trgovina na veliko i malo, prerađivačka industrija) prosječene neto plate su uvećane 16,6% i 15% g/g respektivno.

Tabela 2: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta u odnosu na isti period prethodne godine

	Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini (u KM)	Nominalna stopa rasta prosječne neto plate (g/g)
I-XII 2021	998	4,4%
I-2022	1.043	7,6%
II-2022	1.059	10,2%
III-2022	1.092	10,4%
I-III 2022	1.065	9,4%
IV-2022	1.083	9,9%
V-2022	1.106	12,8%
VI-2022	1.126	13,0%
I-VI 2022	1.085	10,7%
VII-2022	1.134	13,1%
VIII-2022	1.145	13,7%
IX-2022	1.154	14,7%
I-IX 2022	1.105	11,7%

Izvor: BHAS

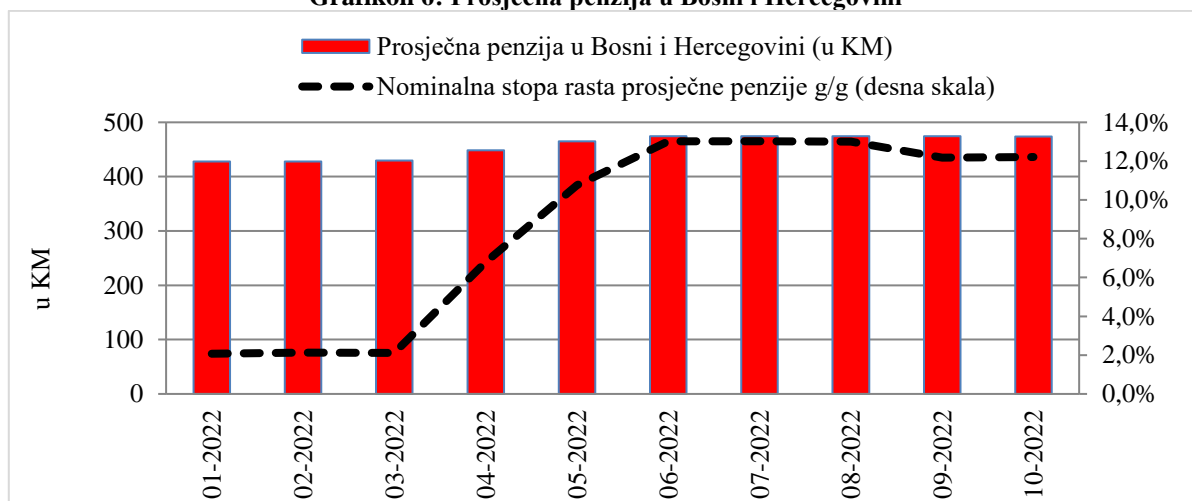
U Bosni i Hercegovini ukupan broj penzionera u oktobru 2022. godine uvećan je za 1,2% u odnosu na oktobar 2021. godine i iznosio je 707,7 hiljada.¹⁵ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u oktobru 2022. godine iznosila je 474 KM i nominalno je veća za 12,2% u odnosu na oktobar 2021. godine.¹⁶ Ipak uzimajući u obzir snažan rast cijena od 17,4% u posmatranom mjesecu, evidentno je da je realni rast prosječne penzije bio negativan. Najniža penzija u oktobru 2022. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine nije se mijenjala u odnosu na prošli mjesec i iznosila je 424,4 KM, dok je u Republici Srpskoj iznosila 242,6¹⁷ KM za penzijski staž do 15 godina.

¹⁵ Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije od Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

¹⁶ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

¹⁷ U Republici Srpskoj za penzijski staž 15-20 godina najniža penzija je iznosila 291,08 KM, za penzijski staž 20-30 godina iznosila je 339,60 KM, za penzijski staž 30-40 godina iznosila je 388,15 KM i za penzijski staž 40 i više godina najniža penzija je iznosila 485,19 KM.

Grafikon 6: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

Za deset mjeseci 2022. godine, u Bosni i Hercegovini, nastavljen je trend rasta ukupno naplaćenih javnih prihoda. Ukupni javni prihodi u posmatranom periodu su iznosili oko 16,0 milijardi KM, i veći su za oko 16,8% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U strukturi javnih prihoda dominiraju prihodi od indirektnih poreza (51,2%). Kao i u prethodnim mjesecima posmatrane godine, glavni razlog rasta prihoda od indirektnih poreza leži u ekonomskoj aktivnosti u zemlji, dešavanjima u sektoru vanjske trgovine, ali i opštem rastu cijena. Na rast prihoda od direktnih poreza i doprinosa uticala su dešavanja na tržištu rada i mjere entitetskih vlada koje su donošene i primjenjuju se tokom posmatrane godine.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2022. na snazi je Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2022. godinu¹⁸.

Naplaćeni prihodi. U mjesecu oktobru 2022. godine nastavljen je trend rasta ukupno naplaćenih prihoda od indirektnih poreza od strane Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO), uz prisutno blago usporenje. Kao i u ranije posmatranim mjesecima, na rast naplate prihoda od indirektnih poreza u značajnoj mjeri su uticali: nastavak trenda rasta ekonomske aktivnosti u zemlji, dešavanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a posebno više stope rasta uvoza, bazni efekat iz prethodne godine, porast uvoznih cijena, ali i opšteg nivoa cijena. Rast prihoda u mjesecu oktobru uticao je i na rast prihoda u kumulativu, tako su naplaćeni prihodi od indirektnih poreza u periodu januar - oktobar 2022. godine iznosili oko 8,2 milijarde KM i u odnosu na naplaćene prihode od indirektnih poreza za isti period

¹⁸ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2022. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 67/21), a koja se primjenjuje od 01.01.2022. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2022. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,33 KM za pakovanje cigareta od 20 komada:
- proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i
- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada
2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 133,20 KM po kilogramu.

prošle godine, su veći za 19,0%. U strukturi prikupljenih prihoda, tokom posmatranog perioda, najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodatu vrijednost (PDV) (72,0% udio u ukupnim prihodima) i prihoda od akciza na uvozne proizvode (16,1%). U isto vrijeme, su isplate povrata sa JR UIO bile veće za čak 40,2% g/g, što je umanjilo neto efekat naplate. Neto prihodi, u istom periodu, su iznosili oko 6,5 milijardi KM i veći su za 14,4% g/g.

Sve kategorije prihoda iz nadležnosti UIO Bosne i Hercegovine, osim prihoda od putarina čiji je predznak negativan, dale su pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza i to: PDV od 10,7 p.p., prihodi od akciza 2,2 p.p. i prihodi od carina 1,5 p.p..

Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	<i>struktura</i> 2022	<i>jan-okt</i> 2021	<i>jan-okt</i> 2022	<i>avg</i> 2022	<i>sep</i> 2022	<i>okt</i> 2022
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	15,5	19,0	18,0	15,3	15,4
Povrati	21,6	14,0	40,2	59,6	21,6	37,7
Neto prihodi - prikupljeno	78,4	15,8	14,4	10,5	13,9	10,9
<i>PDV</i>	<i>50,1</i>	<i>17,6</i>	<i>16,8</i>	<i>10,4</i>	<i>22,3</i>	<i>16,6</i>
<i>Carine</i>	<i>4,0</i>	<i>20,3</i>	<i>33,8</i>	<i>40,7</i>	<i>40,4</i>	<i>31,5</i>
<i>Akcize</i>	<i>15,9</i>	<i>9,8</i>	<i>10,3</i>	<i>20,5</i>	<i>-3,1</i>	<i>-3,1</i>
<i>Putarine</i>	<i>6,6</i>	<i>13,5</i>	<i>-3,9</i>	<i>-15,1</i>	<i>-7,5</i>	<i>-6,1</i>
<i>Ostali prihodi</i>	<i>0,2</i>	<i>16,0</i>	<i>0,5</i>	<i>4,7</i>	<i>-1,6</i>	<i>6,8</i>
<i>Neusklađeni prihodi</i>	<i>1,6</i>	<i>16,0</i>	<i>84,2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-6,5</i>
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	15,3	19,0	18,4	15,5	-17,6
Minimalne rezerve	22,5	13,7	39,1	50,9	24,9	10,7
Budžeti	77,5	15,7	14,5	12,1	13,5	-22,6
Servisiranje vanjskog duga	7,9	4,5	10,1	39,4	29,4	72,1
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	<i>5,3</i>	<i>6,6</i>	<i>10,6</i>	<i>34,8</i>	<i>40,3</i>	<i>73,4</i>
<i>Republika Srpska</i>	<i>2,4</i>	<i>1,0</i>	<i>9,4</i>	<i>54,9</i>	<i>7,6</i>	<i>69,9</i>
<i>Brčko Distrikt</i>	<i>0,2</i>	<i>-14,0</i>	<i>3,8</i>	<i>-26,2</i>	<i>19,1</i>	<i>183,3</i>
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	69,6	17,2	15,1	8,8	10,8	-27,3
<i>Institucije Bosne i Hercegovine</i>	<i>8,8</i>	<i>-0,5</i>	<i>11,4</i>	<i>16,5</i>	<i>11,4</i>	<i>11,4</i>
<i>Federacija Bosne i Hercegovine</i>	<i>37,2</i>	<i>18,4</i>	<i>15,3</i>	<i>7,2</i>	<i>7,7</i>	<i>-28,3</i>
<i>Republika Srpska</i>	<i>21,4</i>	<i>24,0</i>	<i>16,1</i>	<i>8,0</i>	<i>15,8</i>	<i>-35,5</i>
<i>Brčko Distrikt</i>	<i>2,3</i>	<i>20,3</i>	<i>15,9</i>	<i>14,5</i>	<i>14,0</i>	<i>-13,1</i>

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. U prvih deset mjeseci tekuće godine, bruto prihodi od PDV-a su iznosili skoro 6 milijardi KM, što je za 22,8% više u poređenju sa istim periodom 2021. godine. Kao posljedica rasta izvoza, i rasta povrata sa JRT UIO, koji je tokom posmatranog perioda, bio snažan, neto prihodi od PDV-a su iznosili oko 4,2 milijarde KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ostvarili su rast od 16,8%. Prihodi od PDV-a po osnovu uvoza roba uvećani su za oko 32,5% u poređenju sa istim periodom prethodne godine, dok su prihodi naplaćeni iz prometa domaćih roba i usluga rasli stopom od oko 8,2% g/g.

Akcize. Prihodi od akciza i u oktobru mjesecu 2022. godini bilježe smanjenje. Tokom posmatranog mjeseca naplaćeno je oko 129 miliona KM, što je manje za oko 3,1% u poređenju sa istim mjesecom prethodne godine. Iako negativna, stopa rasta nije se bitnije odrazila na stopu rasta u kumulativu za period januar - oktobar 2022. godine. Tokom posmatranog perioda, neto prihodi od akciza su iznosili oko 1,3 milijarde KM, čime je registrovana stopa rasta istih iznosila 10,3% g/g. Prihodi od akciza na uvozne proizvode su rasli stopom od 14,8% i to zahvaljujući rastu prihoda od akciza na uvozni duvan i duvanske prerađevine. Prihodi od akciza na uvoznu naftu i naftne prerađevine bilježe smanjenje od oko 3,5% g/g. Sa druge strane, akcize na domaće proizvode su smanjene za oko 68,5% g/g. Razlog za njihovo smanjenje leži u značajnom smanjenju prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine. Potrošnja domaćih i uvoznih cigareta (prihodi od akciza), iskazana kroz broj izdatih akciznih markica pokazuje da nije bilo potrošnje domaćih cigareta. Sa druge strane, podaci o izdatim uvoznim akciznim markicama u istom periodu pokazuju rast potrošnje uvoznih cigareta.

Putarine. Negativne stope rasta prihoda od putarina, tokom posljednjih mjeseci, značajno su se odrazile na kumulativnu stopu posmatranog perioda. U periodu januar - oktobar 2022. godine, navedeni prihodi su iznosili su oko 525 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine isti su manji za oko 3,9% g/g.

Carine. Tokom posmatranog perioda tekuće godine prihodi po ovom osnovu, su iznosili oko 347 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine veći su za oko 33,8%. Visoka stopa rasta prihoda od carina dijelom je posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ali se može povezati i sa rastom cijena proizvoda na inostranim tržištima koji se uvoze u Bosnu i Hercegovinu (energenti, sirovine, hrana i druge robe).

Raspoređeni prihodi. U oktobru mjesecu, usljed usporavanja rasta prikupljenih prihoda, i porasta povrata sa JR UIO, prihodi za raspodjelu su niži nego u istom mjesecu prethodne godine. U periodu januar - oktobar 2022. godine, ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu su iznosili oko 8,2 milijarde KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 328,7 miliona KM, minimalne rezerve (povrati sa JR UIO) u iznosu od oko 1,7 milijardi KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od oko 718 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 5,4 milijardi KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima¹⁹. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 3,4 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 446,4 miliona KM), Republici Srpskoj oko 1,9 milijardi KM (za servis vanjskog duga oko 213 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 193 miliona KM (za servis vanjskog duga 7,3 miliona KM). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa jedinstvenog računa UIO za servis vanjskog duga su veća za 10,1%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga uvećana za 15,1%.

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

U cilju povećanja plata zaposlenih i podizanja njihovog životnog standarda, entitetske vlade su donijele određene mjere koje su se počele primjenjivati sa početkom posmatrane godine. Nove mjere donošene su i u toku tekuće godine i dale su određene pozitivne rezultate u naplati prihoda poreskih uprava.

Entitetske poreske uprave su tokom perioda januar-okobar 2022. godine, ukupno prikupile oko 7,8 milijardi KM javnih prihoda, iz svojih nadležnosti. Navedeni prihodi su ostvarili rast od 14,7% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Detalji slijede u tabeli ispod.

---

¹⁹ Odlukom Upravnog odbora UIO Bosne i Hercegovine, broj: 02-17-24-3-1/22 od 22.09.2022. godine, utvrđeni su privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa za period oktobar-decembar 2022. godine, i isti iznose: FBiH 63,10%, RS 33,35% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar-oktobar

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2021	2022		2021	2022		2021	2022	
Direktni porezi	791,6	1.035,8	30,9	403,9	553,1	36,9	1.195,5	1.588,9	32,9
<i>Porez na dohodak</i>	380,1	461,4	21,4	166,7	218,4	31,0	546,8	679,8	24,3
<i>Porez na dobit</i>	317,9	461,9	45,3	199,2	295,6	48,4	517,1	757,5	46,5
<i>Porezi građana</i>	93,1	112,2	20,5	38,0	39,1	3,0	131,1	151,3	15,4
<i>Ostali porezi</i>	0,5	0,3	-32,9	0,0	0,0	-	0,5	0,3	-32,9
Takse, kazne i naknade	611,5	632,1	3,4	386,3	404,6	4,8	997,8	1.036,8	3,9
Doprinosi	3.164,6	3.591,5	13,5	1.467,0	1.607,1	9,6	4.631,6	5.198,7	12,2
<i>Penzijsko/invalidsko osiguranje</i>	1.773,8	2.010,0	13,3	836,2	961,5	15,0	2.610,0	2.971,5	13,9
<i>Zdravstvo osiguranje</i>	1.245,6	1.416,8	13,7	529,2	529,0	0,0	1.774,8	1.945,7	9,6
<i>Zavod za zapošljavanje</i>	145,2	164,8	13,4	26,1	29,8	14,4	171,3	194,6	13,6
<i>Dječija zaštita</i>	0,0	0,0	-	70,6	81,4	15,2	70,6	81,4	15,2
<i>Zapošljavanje invalida</i>	0,0	0,0	-	4,9	5,6	13,2	4,9	5,6	13,2
Ostali prihodi	0,8	1,1	42,1	0,2	0,8	-	0,9	1,9	-
UKUPNO	4.568,4	5.260,5	15,1	2.257,4	2.565,7	13,7	6.825,8	7.826,3	14,7

Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Ukupno prikupljeni prihodi po osnovu socijalnih doprinosa, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 5,2 milijarde KM, čime su u poređenju sa istim periodom prethodne godine ostvarili rast od 12,2%. Sve pojedinačne kategorije prihoda od doprinosa bilježe dvocifrene pozitivne stope rasta. Dominantna kategorija ovih prihoda jesu prihodi od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO), koji su zabilježili stopu rasta od oko 13,9% g/g.

Direktni porezi. Prihodi po ovom osnovu na nivou Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su ostvarili povećanje od oko 32,9% u poređenju sa istim periodom 2021. godine. U posmatranom periodu po osnovu direktnih poreza ukupno je naplaćeno oko 1,6 milijardi KM. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Stopa rasta prihoda od poreza na dobit je značajno uvećana (46,5% g/g), posebno posljednjih mjeseci, što je direktna posljedica uticaja pandemije Covid-19²⁰. Međutim, nominalno posmatrano, uvećanje iznosi 240,4 miliona KM. Na pomenuti rast uticali su ostvareni prihodi od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću, ali i društava za osiguranje imovine i lica. Na visoku stopu rasta ovih prihoda uticao je bazni efekat iz prethodne godine (negativne i niske stope rasta zbog uticaja pandemije), ali i uplata ovog poreza prema prijavi koju su obveznici dužni podnijeti do 31.03. godine, za prethodnu godinu. Prihodi od poreza na dohodak bilježe stopu rasta od oko 24,3% g/g, kao rezultat rasta prihoda od poreza na dohodak na lična primanja, kao i prihoda po osnovu poreza na obavljanje samostalne djelatnosti.

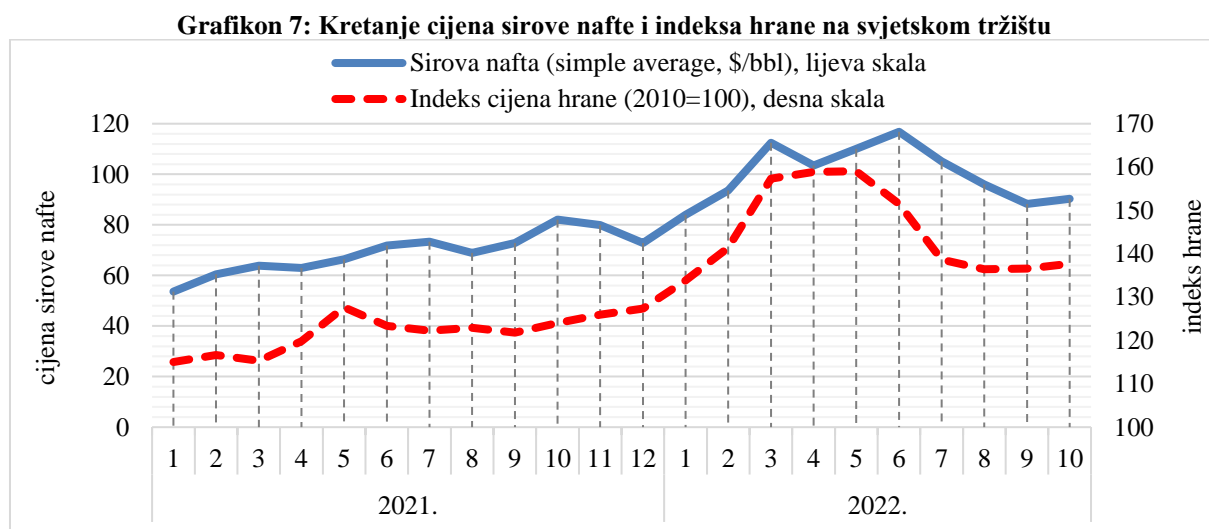
Takse, kazne i naknade. Po osnovu različitih taksi, naknada i kazni, tokom posmatranog perioda 2022. godine, ukupno je naplaćeno oko 1 milijardu KM, što je za 3,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Na rast prihoda u kategoriji taksi najviše uticaja je imalo povećanje naplate različitih administrativnih, komunalnih i boravišnih taksi. U kategoriji naknada najveći pozitivan doprinos rastu ove kategorije prihoda dali su rast prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću, naknada za korišćenje šuma i šumskih sirovina, naknada za korišćenje mineralnih sirovina i različitih naknada za vode.

²⁰ Prijava poreza na dobit za prethodnu godinu pravna lica su u obavezi podnijeti do 31.03.2022. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

Cijene

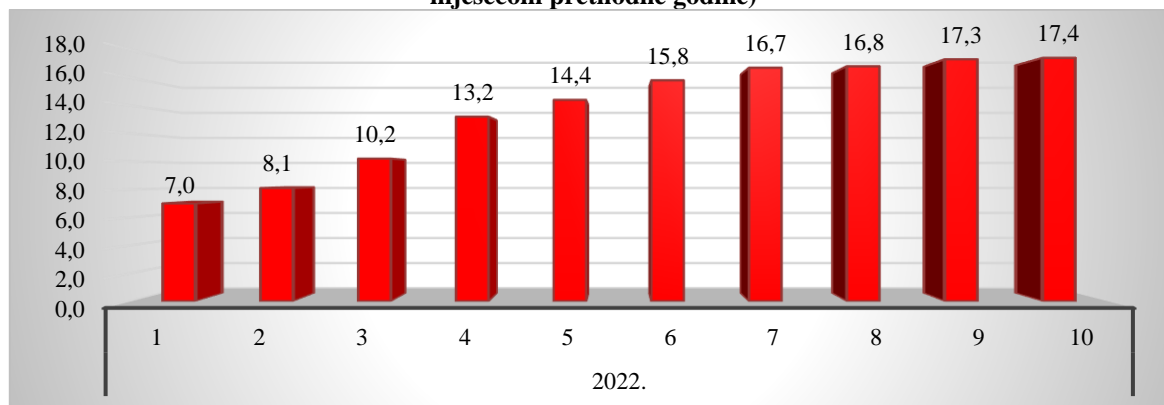
Prema podacima Eurostata²¹ inflacija u EU 27 u oktobru 2022. godine iznosila je 11,5% g/g odnosno u periodu I-X 2021. godine 8,8%. Iako su cijene sirove nafte i hrane u posljednja tri mjeseca djelimično usporavale rast (grafikon ispod) i dalje imaju dominantan uticaj na kretanje ukupne inflacije. Prema podacima Svjetske banke, cijena sirove nafte na tržištu energenata u oktobru 2022. godine veća je u poređenju sa prethodnim mjesecom oko 2,4% i iznosi 90,3 \$/barelu. U odnosu na oktobar 2021. godine cijena sirove nafte je bila veća za 10,1%. Indeks cijena hrane na svjetskom tržištu u oktobru 2022. godine bio je viši u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 11%.

Izvor: Svjetska banka

Rast ukupnog nivoa cijena nastavljen je u Bosni i Hercegovini. U oktobru 2022. godine inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je 17,4% u poređenju sa oktobrom 2021. godine. U periodu I-X 2022/I-X 2021 inflacija je iznosila 13,7%. Posmatrano po odjeljcima prema namjeni potrošnje najznačajniji rast cijena zabilježen je u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, prevoza te stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata.

Grafikon 8: Kretanje inflacije u Bosni i Hercegovini po mjesecima u 2022. godini (poređenje sa istim mjesecom prethodne godine)

Izvor: BHAS

²¹ Statistički ured Evropske unije.

Cijene u odjeljku prevoza u periodu I-X 2022/I-X 2021 bile su veće za 26,5% g/g. Rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu značajno je determinisao rast cijena u pomenutom odjeljku. Pored toga, u posmatranom periodu cijene su značajano uvećane u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića (21%) uz poskupljenja hljeba i žitarica, mesa, mlijeka, jaja, ulja i masnoća, voća i povrća itd. Ovaj odjeljak je ujedno imao i najveći uticaj na rast ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini. Cijene u odjeljku stanovanja, vode, el. energije, plina i dr. energenata su uvećane 13,2% g/g. Rast cijena plina, vodosnabdijevanja, tečnih i čvrstih goriva, održavanja i popravke stana kao i najamnina za stanovanje imao je doprinos rastu cijena u ovom odjeljku.

U tabeli ispod je predstavljeno kretanje indeksa potrošačkih cijena po odjeljcima prema namjeni potrošnje.

Tabela 5: Indeks potrošačkih cijena u Bosni i Hercegovini

Odjeljak	X 2022	I-X 2022
	X 2021	I-X 2021
00 Ukupan indeks	117,4	113,7
01 Hrana i bezalkoholna pića	125,9	121,0
02 Alkoholna pića i duvan	102,7	101,5
03 Odjeća i obuća	93,3	94,2
04 Stanovanje, voda, el. energija, plin i dr. energenti	122,9	113,2
05 Namještaj, kućni uređaji i redovno održavanje kuće	111,4	108,3
06 Zdravstvo	102,0	101,4
07 Prevoz	125,8	126,5
08 Komunikacije	101,4	100,8
09 Rekreacija i kultura	111,3	107,5
10 Obrazovanje	102,3	100,8
11 Restorani i hoteli	111,6	108,9
12 Ostala dobra i usluge	107,8	105,4

Izvor: BHAS

Monetarni sektor

Ukupna novčana masa (M2²²) na kraju listopada 2022. godine iznosila je 32,8 mlrd. KM što je povećanje od 5,8% g/g. Najveći rast u okviru M2, imao je transakcijski novac (M1) sa stopom rasta od 11,4% g/g na iznos od 19,3 mlrd. KM dok je kvazi novac (QM) sa iznosom od 13,5 mlrd. KM imao smanjenje od 1,2% g/g. Najveći doprinos rastu novčane mase u okviru M1 ostvarili su prenosivi depoziti u domaćoj valuti²³ sa 4,6 p.p. i gotovina izvan banaka²⁴ sa 1,8 p.p., a u okviru QM, pozitivan doprinos rastu imali su prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 1,4 p.p. Preostale sastavnice QM, ostali depoziti u domaćoj valuti i ostali depoziti u inozemnoj valuti imali su negativne stope doprinosa rastu sa 0,4 i 1,5 respektivno. Prema strukturi udjela, najveće učešće u M2 imali su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 40,6%, ostali depoziti u inozemnoj valuti sa 21,1%, gotovina izvan banaka sa 18,4% zatim prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 11% i ostali depoziti u domaćoj valuti sa 9%.

²² Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM.

²³ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

²⁴ Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u optjecaju izvan središnje banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

Tabela 6: Monetarni agregati u listopadu 2022. godine i stope rasta X 2022/X 2021

	Gotovina izvan banaka	Prenosivi i depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski i novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Ukupna novčana masa (M2)
Opis	1	2	3=1+2	4	5	6	7=4+5+6	8=3+7
Stanje u mil. KM	6.025,5	13.306,3	19.331,8	2.948,7	3.620,2	6.912,5	13.481,4	32.813,1
Stopa rasta g/g	10,2%	11,9%	11,4%	-4,4%	13,3%	-6,2%	-1,2%	5,8%

Izvor: CBBiH

Pričuvni novac (M0) sa godišnjom stopom rasta od 6,2% g/g imao je iznos od 14,7 mlrd. KM. Najveći doprinos rastu M0 od 4,3 p.p. imala je gotovina izvan monetarnih vlasti zatim 1,8 p.p. depoziti banaka kod monetarnih vlasti i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti sa 0,1 p.p. Posmatrajući strukturu udjela u ukupnom pričuvnom novcu, 97,9% učešća imala je gotovina izvan monetarnih vlasti i depoziti banaka kod monetarnih vlasti (50,5% i 47,4% respektivno), a preostalih 2,1% udjela imali su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti.

Tabela 7: Pričuvni novac u listopadu 2022. godine i stope rasta X 2022/X 2021

	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Pričuvni novac (M0)
Opis	1	2	3	4=1+2+3
Stanje u mil. KM	7.435,2	6.988,8	311,5	14.735,5
Stopa rasta g/g	8,6%	3,8%	2,9%	6,2%

Izvor: CBBiH

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH na kraju listopada 2022. godine iznosio je 6,9 mlrd. KM uz rast od 3,4% na godišnjoj razini. Prosječne obvezne pričuve uvećane su za 4,9% g/g na iznos od 3,1 mlrd. KM, a višak iznad obveznih pričuva uz rast od 2,2% g/g na iznos od 3,8 mlrd. KM. U strukturi prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH, višak iznad obveznih pričuva imao je udjel od 55,3%, a prosječne obvezne pričuve 44,7%. Prosječna stopa obvezne pričuve bila je 10% dok je implicitna stopa iznosila 22,4%.

Tabela 8: Prosječne obvezne pričuve u listopadu 2022. godine i stope rasta X 2022/ X 2021

	Osnovica za obračun obvezne pričuve ²⁵	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika (višak iznad obveznih pričuva)	Prosječna stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
Opis	1	2	3	4	5=2/1	6=3/1
Stanje u mil. KM	30.876,0	3.087,6	6.906,3	3.818,7	10,0%	22,4%
Stopa rasta g/g	4,9%	4,9%	3,4%	2,2%		

Izvor: CBBiH

²⁵ Osnovicu za obračun obvezne pričuve čine svi depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira na valutu.

Bruto devizne pričuve na kraju listopada 2022. godine iznosile su 16,3 mlrd. KM uz rast od 1,3% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Sa iznosom od 8,3 mlrd. KM, investicije u vrijednosne papire imale su udjel od 63,6% ali i smanjenje u odnosu na isti mjesec prošle godine, za 26,6%. Depoziti nerezidentnih banaka imali su rast od 82,4% g/g na iznos od 7,3 mlrd. KM i udjelom od 45,1% u ukupnim bruto deviznim pričuvama. Preostalih 4% udjela imali su inozemna valuta u trezoru CBBiH i zlato (3% i 1,8% respektivno). Pokrivenost M0 bruto deviznim pričuvama bila je 110,3% čime su ispoštovane odredbe valutnog odbora.

Tabela 9: Bruto devizne pričuve u kolovozu 2022. godine i stope rasta X 2022/XI 2021

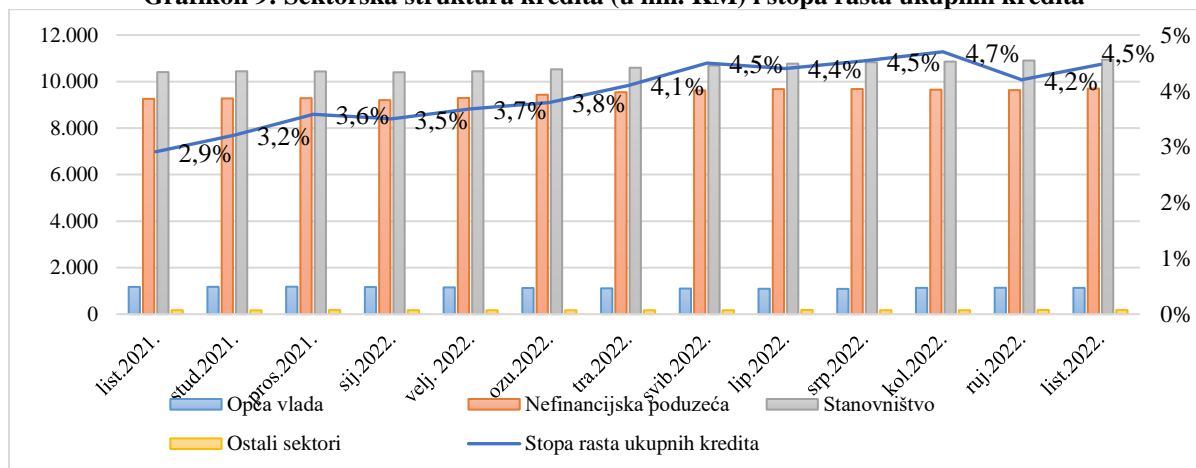
Opis	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Ukupno bruto devizne pričuve
Stanje u mil. KM	155,1	11,6	480,3	7.326,2	0,0	8.286,5	16.259,7
Stopa rasta g/g	-46,4%	165,8%	8,5%	82,4%	-	-26,6%	1,3%

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

Ukupan iznos kredita na kraju listopada 2022. godine bio je 22 mlrd. KM što predstavlja rast od 4,5% g/g. Rast je vođen rastom kredita u sektoru stanovništva koji su na kraju listopada imali iznos od 10,9 mlrd. KM uz stopu rasta od 5,1% g/g čime je njihov doprinos ukupnom rastu kredita bio najveći, sa 2,5 p.p. Sljedeći po veličini doprinosu bili su krediti nefinancijskih poduzeća²⁶ (2,1 p.p.) sa iznosom od 9,7 mlrd. KM uz rast od 4,8% g/g. Sektor opće vlade i dalje bilježi smanjenje plasiranih kredita sa stopom od 3,5% g/g i iznosom od oko 1,1 mlrd. KM. Najveće učešće u ukupnim kreditima imali su krediti stanovništva sa 49,9% zatim krediti nefinancijskim poduzećima sa 44,2% i krediti općoj vladi sa 5,2%.

Grafikon 9: Sektorska struktura kredita (u mil. KM) i stopa rasta ukupnih kredita

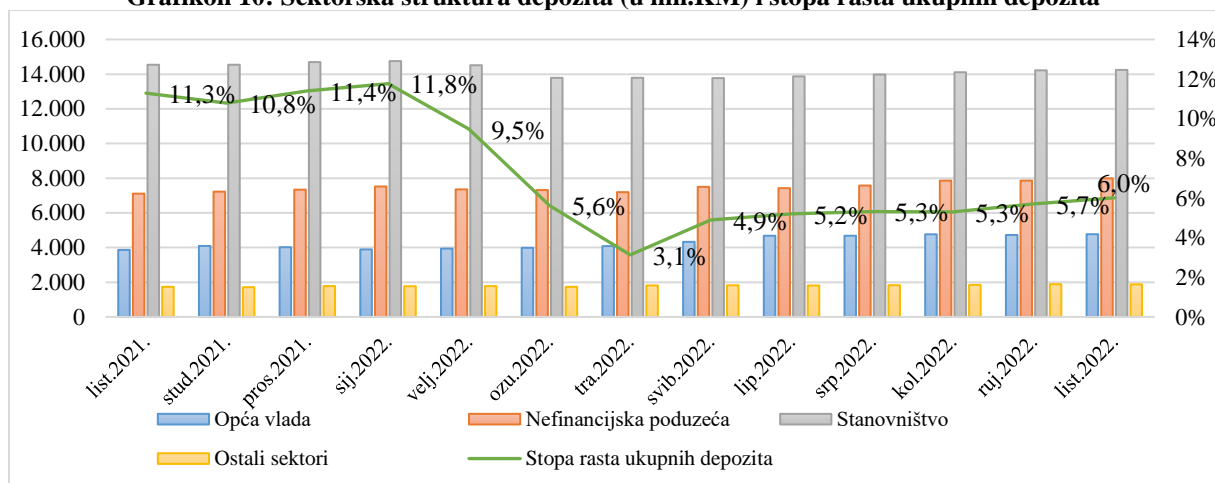

Izvor: CBBiH

²⁶ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlade u Bosni i Hercegovini (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

Stanje ukupnih depozita na kraju listopada 2022. godine bilo je 28,9 mlrd. KM sa stopom rasta od 6% g/g. Prema strukturi ukupnih depozita, najveći rast imali su depoziti opće vlade sa 23,4% g/g te je njihov doprinos ukupnom rastu depozita bio i najveći sa 3,3 p.p nakon čega slijede depoziti nefinancijskih poduzeća sa 12,4% g/g i doprinosom od 3,2 p.p. Ostali sektori imali su rast od 8,2% g/g ali zbog malog udjela u depozitima njihov doprinos rastu je 0,5 p.p. Sektor depozita stanovništva smanjen je za 2% i samim tim njihov doprinos rastu je bio negativan sa 1,1 p.p. Najveći udjel u depozitima od 49,3% pripada sektoru stanovništva, 27,7% sektoru nefinancijskih poduzeća, opća vlada imala je udjel od 16,5% a ostali sektori 6,5%.

Grafikon 10: Sektorska struktura depozita (u mil.KM) i stopa rasta ukupnih depozita

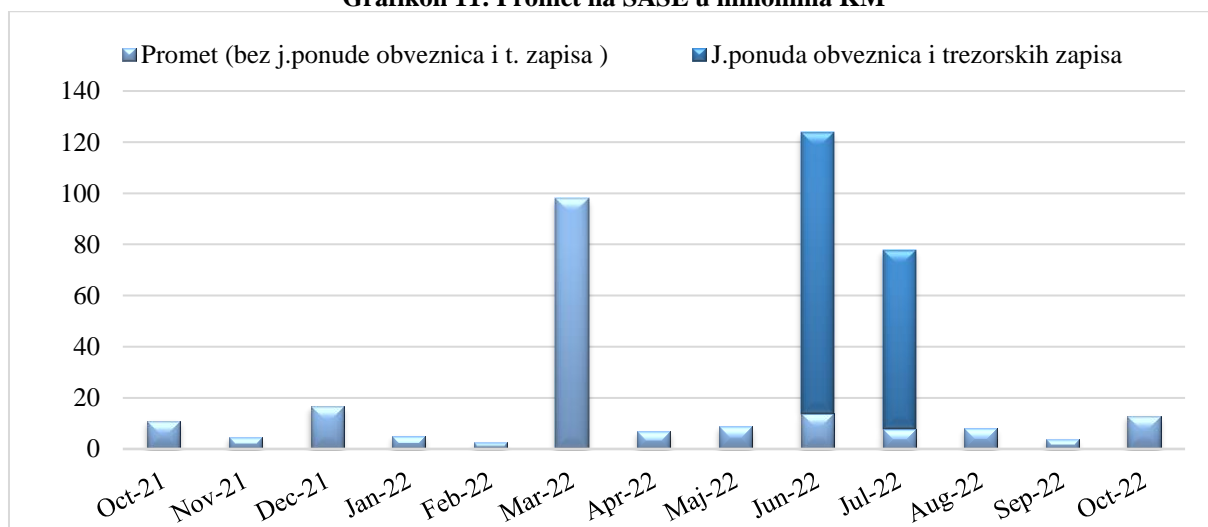

Izvor: CBBiH

Berze u Bosni i Hercegovini

Promet u mjesecu oktobru 2022. godine na sarajevskoj berzi (u daljem tekstu SASE) je uz stopu rasta od 38,6% g/g dostigao 12,9 mil. KM. Ovaj iznos predstavlja samo 23% ukupnog ostvarenog prometa u Bosni i Hercegovini. U mjesecu oktobru nisu organizovane javne ponude obveznica i trezorskih zapisa.

Grafikon 11: Promet na SASE u milionima KM

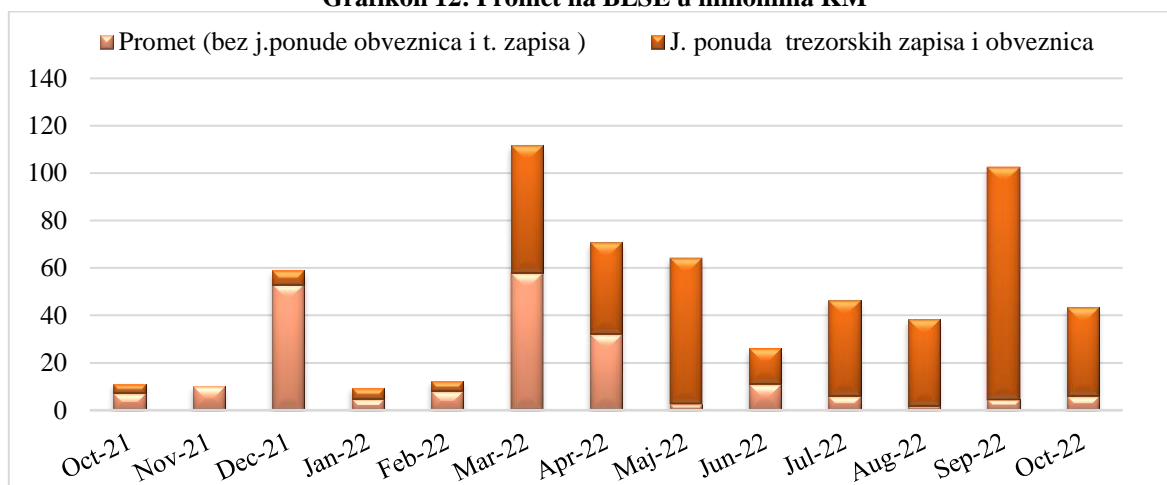

Izvor: SASE

Promet u mjesecu oktobru 2022. godine na Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) je dostigao 43,4 mil. KM i veći je 3,9 puta od ostvarenog prometa u istom periodu prošle godine.

U mjesecu oktobru za potrebe emitenta putem javne ponude obveznica je prikupljeno 37,4 mil. KM. Ovaj iznos predstavlja 86,2% ostvarenog prometa na BLSE i veći je 9,8 puta od ostvarenog iznosa u oktobru prošle godine.

Grafikon 12: Promet na BLSE u milionima KM

Izvor: BLSE

Ukupan promet na ove dvije berze (SASE+BLSE) u mjesecu oktobru 2022. godine je dostigao 56,3 mil. KM što je 2,8 puta više u odnosu na promet u istom periodu prošle godine. Putem javne ponude obveznica za potrebe emitenta je prikupljeno 37,4 mil. KM.

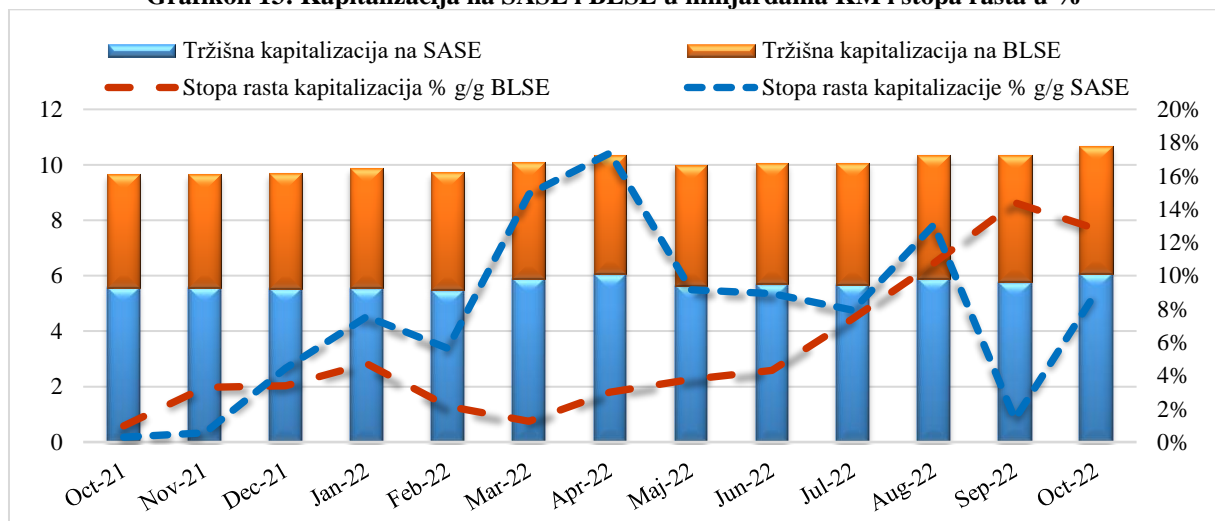
Tabela 10: Ukupan promet na kraju prvog kvartala (u KM) na SASE i BLSE

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Oct-20	2.629.945,0	70.802.313,3	73.432.258,4
Oct-21	9.328.454,0	11.004.686,3	20.333.140,3
Oct-22	12.930.630,3	43.376.062,7	56.306.693,0

Izvor: SASE i BLSE

Kapitalizacija na SASE na kraju mjeseca oktobra 2022. godine je uz stopu rasta od 9,0% g/g dostigla 6,1 mlrd. KM. Na kraju istog mjeseca kapitalizacija na BLSE je uz stopu rasta od 12,8% g/g dostigla 4,6 mlrd. KM. U ovom mjesecu ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je uz stopu rasta od 10,6% g/g dostigla 10,7 mlrd. KM. Odnos učešća u ukupnoj kapitalizaciji SASE 56,9% prema BLSE 43,1%.

Grafikon 13: Kapitalizacija na SASE i BLSE u milijardama KM i stopa rasta u %

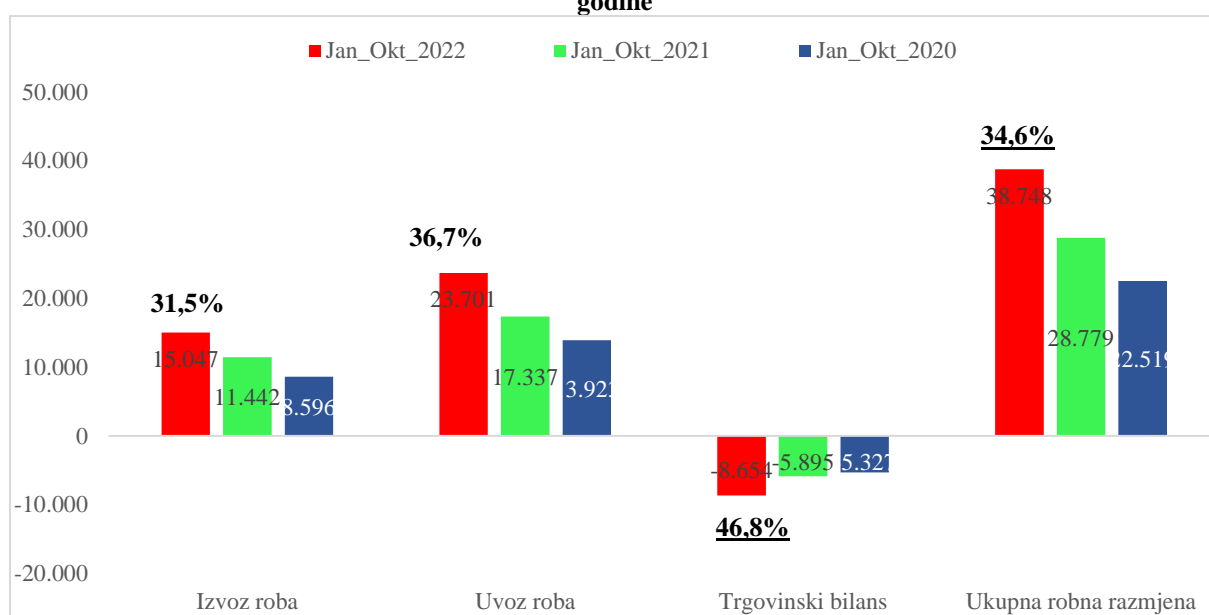
Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Vanjskotrgovinska robna razmjena

Trend rasta u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni sa svijetom iz prethodne godine nastavljen je i u 2022. godini usljed snažnog rasta potražnje iz zemalja EU i povećanja izvoznih i uvoznih cijena. Tako je vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-oktobar 2022. godine povećana za oko 1/3 (skoro 10 milijardi KM) u odnosu na prethodnu godinu. Prema podacima BHAS-a za period januar-oktobar 2022. godine rast izvoza roba je iznosio 31,5% (3,6 milijardi KM), dok je rast uvoza roba iznosio 36,7% (6,4 milijarde KM) što je rezultiralo povećanjem vanjskotrgovinskog robnog deficita od 46,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom za period januar-oktobar 2022. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 14: Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini u periodu januar-oktobar 2022. godine

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-oktobar 2022. godine Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoz roba u vrijednosti od preko 15 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 31,5% u odnosu na isti period prethodne godine.²⁷ Posmatrano po kvartalima registrirane stope rasta su iznosile K1 39,9%, K2 39,9% i K3 23,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu ovih stopa rasta se može zaključiti da je u posljednjih nekoliko mjeseci došlo do blagog usporavanja izvoza roba iz Bosne i Hercegovine u odnosu na početak godine. Ovu konstataciju potvrđuje i podatak da je registrirana stopa rasta izvoza oktobru 2022. godine iznosila 12,5% što je znatno niže u odnosu na stope rasta u odnosu na prethodne mjesec. Prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta potrebno ima ti na umu cjenovni efekat koji je najvjerojatnije doveo do ovako visokih povećanja. Naime, podaci MMF ukazuju da je ukupni indeks svjetskih cijena uvećan za preko 50%, pri čemu su najveća povećanja zabilježena u okviru kategorija energenti i hrana. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-oktobar 2022. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su

²⁷ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za oktobar 2022. godine-prethodni podaci“, 21.11.2022. godine.

najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza baznih metala (aluminij) koji je višestruko uvećan, a doprinos rastu ukupnog robnog izvoza je iznosio 5,7 p.p. Pored baznih metala, značajna povećanja izvoza su registrirana u okviru izvoza električne energije 57% uz doprinos rastu od preko 3 p.p, zatim hemijskih proizvoda 50% 2,1 p.p, proizvodnja koksa koja je udvostučena 1,8 p.p, gotovih metalnih proizvoda, električne opreme, namještaja i dr...

S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar- oktobar 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od preko 11 milijardi KM što predstavlja povećanje od preko 31,7% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom periodu izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je skoro 2,8 milijardi KM što predstavlja povećanje od skoro 50%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 48,8% (6,5 p.p), Srbiju skoro 50% (5,8 p.p), Italiju 34,1% (3,8 p.p), Njemačku 28,9% (4,4 p.p), Austriju 34,6% (3,2 p.p) i Sloveniju 19,8% (1,7 p.p).

S druge strane, pored povećanja robnog izvoza u periodu januar-oktobar 2022. godine u Bosni i Hercegovini došlo je i do povećanja robnog uvoza. Tako je uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-oktobar 2022. godine prema podacima BHAS-a iznosio skoro 23,7 milijardi KM što predstavlja nominalni rast od 36,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima registrirane stope uvoza roba su iznosile K1 43,1%, K2 42,0% i K3 31,2% u odnosu na isti period prethodne godine. U mjesecu oktobru 2022. godine registrirani rast uvoza roba je iznosio 24,8% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Ovom prilikom vrijedi također istaći da je tokom oktobra došlo do blagog usporavanja uvoza roba u odnosu na prethodnu godinu, međutim trend usporavanja nije tako evidentan kao što je to u okviru izvoza roba iz Bosne i Hercegovine.

Posmatrano po proizvodima, najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza rafiniranih naftnih derivata, baznih metala, i kamenog uglja gdje je uvoz udvostručen, dok je doprinos rastu ukupnog uvoza iznosio 12,2 p.p, 7,3 p.p i 4,8 p.p respektivno. Pored ovih kategorije, značajan rast uvoza roba registriran je u okviru uvoza sirovog željeza i čelika 55% (1,9 p.p), prehrambenih proizvoda 26% (0,8 p.p) i dr... Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-oktobar 2022. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od skoro 13,4 milijarde KM što predstavlja povećanje od 30% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je skoro 2,9 milijardi KM što predstavlja povećanje od skoro 30%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Hrvatske za 51,5% (4,7 p.p), Italije 38,7% (4,7 p.p), Indije koji je višestruko uvećan uz doprinos rastu od (3,2 p.p), zatim Srbije 30% (3,4 p.p), Kine 41,2% (3,2 p.p), Turske 37,5% (2,2 p.p), Njemačke 17,1% (2,1) p.p, Austrije 26,4% (1,0 p.p) i Slovenije 15,3% (0,7 p.p).²⁸

Vanjskotrgovinski robni deficit u periodu januar-oktobar 2022. godine iznosio je preko 8,6 milijardi KM i uvećan je za skoro 2,7 milijardi KM odnosno 46,8% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Posmatrano po proizvodima najznačajnije kategorije koje su dovele do povećanja vanjskorgovinskog deficita u 2022. godini su naftni derivati, farmaceutski preparati, motorna vozila, farmaceutski i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je nastavila da bilježi suficit u okviru kategorija kao što su električna energija, namještaj, određeni metalni proizvodi, obuća i dr.

Ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini u periodu januar-oktobar 2022. godine iznosila je 82,7%. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, pokrivenost uvoza

---

²⁸ Kada je u pitanju bh. uvoz roba u 2022. godini vrijedi istaći da je tokom godine primjetan trend rasta uvoza roba iz Indije, pa je tako ovaj rast uvoza roba iz Indije imao pozitivan doprinos rastu ukupnog uvoza roba od skoro 4 p.p. U okviru uvoza iz Indije najznačajniji udio ima uvoz sirovog aluminijuma.

izvozom sa zemljama EU iznosila je 83,7%, dok je pokrivenost za zemljama CEFTA-e iznosila 95,4%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u periodu januar- oktobar 2022. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 11: Vanjskotrgovinska robna razmjena u periodu januar-oktobar 2022. godine po HS klasifikaciji

Izvozi uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
	Jan_Okt_2021	Jan_Okt_2022	2022/2021 promjena %		Jan_Okt_2021	Jan_Okt_2022	2022/2021 promjena %		Jan_Okt_2021	Jan_Okt_2022	2022/2021 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
UKUPNO	11442	15047	31,5	31,5	17336	23700	36,7	36,7	-5894	-8653	46,8	46,8	63,5%
1 ZVOTINJE I	131	164	24,9	0,3	500	642	28,4	0,82	-369	-478	29,6	1,85	25,5%
2 PROIZVODI BILJNOG	227	199	-12,2	-0,24	671	917	36,7	1,42	-444	-718	61,8	4,65	21,7%
3 PORIEKLA MASTI I ULJA	72	127	77,1	0,48	132	202	52,7	0,40	-60	-75	23,7	0,24	63,0%
4 ŽVOTINJSKOG PREHRAMBENE	316	385	21,9	0,60	1450	1800	24,2	2,02	-1134	-1415	24,8	4,77	21,4%
5 PRERAĐEVINE PROIZVODI	1037	1727	66,5	6,03	2133	4091	91,8	11,30	-1096	-2364	115,8	21,52	42,2%
6 MINERALNOG PROIZVODI HEMIJSKE	777	1067	37,3	2,53	1568	1868	19,1	1,73	-791	-801	1,3	0,17	57,1%
7 INDUSTRIJE ILI PLASTICNE MASE, GUMA I KAUCUK	544	691	27,0	1,28	1331	1634	22,7	1,75	-787	-943	19,8	2,65	42,3%
8 KOŽA I KRZNO	91	104	14,1	0,11	247	296	19,7	0,28	-157	-193	23,0	0,61	35,0%
9 DRVO I PROIZVODI OD	794	981	23,6	1,64	308	424	37,6	0,67	486	557	14,7	-1,21	231,4%
10 DRVETA CELULOZA, PAPIR I	321	447	39,5	1,11	386	536	38,9	0,87	-65	-89	36,1	0,40	83,4%
11 KARTON I NJIHOVI TEKSTIL I TEKSTILNI	542	648	19,6	0,93	1107	1333	20,4	1,30	-565	-685	21,2	2,03	48,6%
12 PROIZVODI OBUĆA, SEŠIRI, KAPE I	600	740	23,2	1,22	275	361	31,5	0,50	326	379	16,2	-0,90	204,9%
13 SLIČNI PROIZVODI PROIZVODI OD	128	186	44,6	0,50	356	473	33,0	0,68	-227	-287	26,4	1,02	39,3%
14 KAMENA, GIPSA, BISERI, PLEMENTI	45	44	-2,0	-0,01	44	58	31,6	0,08	1	-14	-1807,3	0,25	75,9%
15 METALI I NJIHOVI BAZNI METALI	2430	3495	43,8	9,31	2579	3959	53,5	7,96	-149	-464	212,0	5,35	88,3%
16 PROIZVODI OD BAZNIH MASINE, APARATI,	1696	2063	21,6	3,21	2402	3006	25,2	3,49	-706	-943	33,6	4,03	68,6%
17 MEHANIČKI I TRANSPORTNA	324	429	32,4	0,92	1147	1261	10,0	0,66	-823	-832	1,1	0,16	34,0%
18 SREDSTVA I NJIHOVI SATOVI, MJERNI,	44	64	46,5	0,18	248	301	21,6	0,31	-204	-237	16,2	0,56	21,3%
19 MUZIČKI ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DJELOVI I	181	197	8,7	0,14	10	18	83,7	0,05	172	179	4,4	-0,13	1094,4%
20 RAZNI PROIZVODI	1132	1283	13,3	1,32	428	504	17,8	0,44	704	779	10,6	-1,27	68,7%
21 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98 NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

5. Strana direktna ulaganja

U vrijeme pisanja informacije nisu bili dostupni podaci o stranim direktnim ulaganjima za mjesec juli, avgust, septembar i oktobar 2022. godine.

U prvom polugodištu 2022. godine ukupna SDU u Bosni i Hercegovini su prema posljednjim dostupnim podacima²⁹ CBBiH dostigla 499,2 mil. KM (neto finansijska pasiva) i manja su za 76,8% g/g. Neto finansijska aktiva je iznosila 6,8 mil. KM i bila je manja 12,1 puta u odnosu na isti period u prošloj godini. Reinvestirane zarade su dostigle 366,1 mil. KM i bile su manje za 35,9% g/g. Ovaj iznos predstavlja 73,3% ukupnih SDU i veći je 16,9 procentna poena (56,4%) u odnosu na isti period u prošloj 2021.godini.

Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima u milionima KM

Godina	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2018.	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019.	275,4	433,3	69,6	-0,9	777,3
2020.	258,4	221,5	177,0	93,7	750,6
2021.	404,9	477,6	334,6	-183,1	1.034,0
2022.	211,7	287,5			

Izvor: CBBiH

Dana 22.07.2022. agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“. Također 04.02.2022. godine kreditna agencija Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“.

²⁹ BPM6_for_users_Q1_2019_Q2_2022_detailed

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), člana 54. stava (1) tačke b) i člana 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo

ZAKLJUČAK

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je ***Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – oktobar/listopad 2022. godine.***

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____ , _____ godina
S a r a j e v o

M. P.

Predsjedavajući
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 i 24/08), članka 54. stavka (1) točke b) i članka 56. Poslovnika o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na _____. sjednici, održanoj _____ godine, donijelo je

Z A K L J U Č A K

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je **Informaciju o kretanju makroekonomskih pokazatelja za januar/siječanj – oktobar/listopad 2022. godine.**

broj: _____ od _____ godine.

Broj: _____, _____ godina

S a r a j e v o

M. P.

Predsjedatelj
Vijeća ministara Bosne i Hercegovine
Borjana Krišto

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник Босне и Херцеговине“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 94/07 и 24/08), члана 54. става (1) тачке б) и члана 56. Пословника о раду Савјета министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 22/03) Савјет министара Босне и Херцеговине на _____ . сједници, одржаној _____ године, донио је

ЗАКЉУЧАК

1. Савјет министара Босне и Херцеговине усвојио је *Информацију о кретању макроекономских показатеља за јануар/сијечањ – октобар/листопад 2022. године.*
број: _____ од _____ године.

Број: _____, _____ година
С а р а ј е в о

М. П.

Председавајући
Савјета министара Босне и Херцеговине
Борјана Кришто